1

Fattigdom er mere end penge

Alder 11–13 · 60 minutter

Illustration af Noemí Villamuza, fra Trækvinden · © Noemí Villamuza

Historien · *Trækvinden*

Abril elsker at lukke øjnene og lade fantasien arbejde, og en dag står hun pludselig midt i et øde afrikansk landskab. Hun ser en kvinde stige af en rutebil i udkanten af en landsby. Det er Wangari, der er kommet hjem efter mange års studier i udlandet, men hvor der før stod træer, er der nu kun tør og nøgen jord. Søerne er tørret ud, børnene er tynde, og kvinderne må gå længere og længere efter brænde og vand. Næste morgen går Wangari til skoven med de ældste træer og finder syv små spirer, som hun planter i sin have. Først vil den gamle kone overfor være med, siden flere og flere kvinder, mens mændene kalder det spildt arbejde. Kvinderne bygger telte af stofstykker til frøene, og Wangari opsøger både ejeren af savværket og de lokale myndigheder. Hele vejen kommenterer Abril historien, mens hun digter den. Bogen er inspireret af Wangari Maathai fra Kenya, der grundlagde Green Belt-bevægelsen.

Skrevet af Ricardo Alcántara · Illustreret af Noemí Villamuza

Spørgsmål til diskussion

Hvorfor tror Abril, at Wangari ikke er som de andre kvinder i landsbyen? Hvad har skolegang med mod at gøre?

Læringsmål

- Forklare, hvorfor fattigdom er »flerdimensionel«, med mindst 3 dimensioner (indkomst, sundhed, uddannelse, levevilkår).
- Bruge enkle data fra en familieprofil til at afgøre, hvilke behov der ikke bliver dækket.
- Finde 3 lokale tilbud eller steder, der hjælper mennesker, som har det svært, og beskrive, hvad ét af dem gør.

Du skal bruge

- Fire udprintede, opdigtede familieprofiler (én pr. gruppe, se hovedaktiviteten)
- A3-papir og farvede tuscher
- Tavle
- Valgfrit: et lokalt kort eller et udprintet kort over skolens område

Nøgleord

ekstrem fattigdom — at leve for færre penge end den internationale fattigdomsgrænse, som Verdensbanken har fastsat

flerdimensionel — som har mange dele eller sider, ikke kun én

indkomst — de penge, en person eller familie får

velfærd — hjælp fra staten til mennesker, der har brug for det

sikkerhedsnet — støtte, der forhindrer, at mennesker havner i endnu større nød

afsavn — at mangle noget vigtigt, som man har brug for

Kobling til fagene

Natur/teknologi: Menneskers sundhed og kroppens behov; rent vand og ernæring.

Geografi: Udvikling rundt om i verden; sammenligning af steder og levevilkår.

Samfundsfag: Rettigheder og pligter; hvordan lokalsamfund og regeringer støtter mennesker (velfærd, gratis skolemad, sundhedsvæsen).

Matematik: Aflæse tabeller og enkel statistik; »1 ud af 10« som brøk og som procent.

Sprog: Læse for at finde information; forklare en pointe med belæg.

UNESCO-kompetence i uddannelse for bæredygtig udvikling: Kompetence i systemtænkning

Trin i undervisningen

Rig på hvad? · 10 minutter

Lærer

- Skriv på tavlen: »To familier har præcis den samme indkomst. Kan den ene alligevel være meget fattigere end den anden?«
- Giv eleverne 2 minutter til at drøfte det to og to, og saml så idéer op (den ene bor langt fra en klinik, den ene har ikke rent vand, et barn kan ikke gå i skole).
- Fortæl: omkring 1 ud af 10 mennesker i verden lever i ekstrem fattigdom, og mange flere mangler basale ting som sundhedspleje eller rent vand.

Elever

- Drøft spørgsmålet med en makker.
- Skriv én idé ned om, hvad mennesker ud over penge har brug for.

Familieprofiler: find hullerne · 22 minutter

Lærer

- Giv hver gruppe én opdigtet profil, fx: »Familien Amaro: to voksne, tre børn. Forældrene arbejder mange timer for lav løn. Den nærmeste klinik ligger to timers gang væk. Den ældste pige henter vand hver morgen og misser ofte skolen. Huset har elektricitet.«
- Bed grupperne tegne et »instrumentbræt« med 5 målere: Penge, Sundhed, Uddannelse, Vand og mad, Tryghed. De farver hver måler grøn, gul eller rød med belæg fra profilen.
- Spørg: hvilken ÉN ændring ville forbedre flest målere på én gang? (Fx frigør et vandsted tæt på tid til skolen.)
- Grupperne fremlægger i 60 sekunder hver; skriv idéerne til »én ændring« på tavlen, og vis, hvordan dimensionerne hænger sammen.

Elever

- Læs profilen, og markér belæg for hver dimension.
- Farv de 5 målere, og skriv én begrundelse for hver.
- Bliv enige om den ene ændring, der hjælper mest, og forklar hvorfor.

Missionen: »🗺️ Community Helpers Map« (kort over hjælpere i lokalsamfundet) · 18 minutter

Lærer

- Forklar, at fattigdom bekæmpes af fællesskaber, ikke kun af enkeltpersoner.
- Gennemgå missionens »Spark« sammen, og lad så eleverne begynde på »Do«-trinnet i klassen med et kort over skolens område.
- Aftal, at »Prove«-trinnet (at finde ud af, hvad én hjælper faktisk gør) gøres færdigt derhjemme eller i næste lektion.

Elever

- Læs »Spark«, og drøft det i din gruppe.
- Tegn dit nabolag, og markér 3 steder, der hjælper mennesker i nød (fx en fødevarebank, en klinik, et bibliotek, en genbrugsbutik eller et medborgerhus).
- Skriv ét spørgsmål, du vil stille for at finde ud af, hvad ét af dem gør.

Én sætning, tre dimensioner · 10 minutter

Lærer

- Bed eleverne gøre sætningen færdig: »Fattigdom handler ikke kun om penge; det handler også om ...«.
- Tag 3–4 svar, og giv så exitkortet.

Elever

- Gør sætningen færdig med mindst to dimensioner.
- Besvar exitkortet.

Exitbillet

Hvorfor er to familier med samme indkomst måske ikke lige fattige? Giv et eksempel.

Eksempel på svar: Fordi fattigdom er flerdimensionel: den ene familie bor måske langt fra en klinik eller skole eller mangler rent vand, så de lider afsavn inden for sundhed eller uddannelse, selvom de tjener det samme.

Derhjemme

Eleverne gør missionens »Prove«-trin færdigt derhjemme ved at spørge et familiemedlem, hvad én lokal hjælper (fx en fødevarebank eller et medborgerhus) gør, og føjer det til deres kort.

Undervisningsdifferentiering · Støtte

- Giv profilen med de vigtigste sætninger allerede markeret og de fem målere tegnet på forhånd.
- Brug en ordbank: sundhed, skole, vand, penge, tryghed.

Undervisningsdifferentiering · Udfordring

- Sammenlign to profiler, og afgør, hvilken familie der er »fattigst« – forklar så, hvorfor det afhænger af, hvad man måler.
- Undersøg UNDP's Multidimensional Poverty Index (flerdimensionelt fattigdomsindeks), og lav en liste over de indikatorer, det bruger.

Succeskriterier

- Jeg kan nævne mindst 3 dimensioner af fattigdom.
- Jeg kan bruge belæg fra en profil til at vurdere, hvilke behov der ikke er dækket.
- Jeg kan nævne lokale hjælpere og fortælle, hvad de gør.

Håndtér med omtanke

Nogle elever i klassen lever måske med få penge lige nu. Bed aldrig eleverne beskrive deres eget hjem, indkomst eller ejendele; brug i stedet den opdigtede person. Hold fast i budskabet om, at fattigdom handler om uretfærdige chancer – ikke om, at folk er dovne eller mindre kloge – og sørg for, at ingen bliver bedt om at sige, hvilken gruppe de selv hører til.

Gratis online, uden konto

- Se missionsvideoen til Verdensmål 1: **eco-heroes.org/da/sdg/1/**
- Spil spilkapitlet til Verdensmål 1: **eco-heroes.org/game/?lang=da**
- Spil quizzen til Verdensmål 1: **eco-heroes.org/da/trivia/?sdg=1**
- Læs den gratis læseguide: **eco-heroes.org/da/library/traekvinden/**
- Lærerpakke til Verdensmål 1: **eco-heroes.org/da/teachers/goal-1-pack/**

Kilder

- UN — Goal 1: End poverty (på engelsk) — https://www.un.org/sustainabledevelopment/poverty/
- World Bank — Poverty overview (på engelsk) — https://www.worldbank.org/en/topic/poverty/overview
- UNICEF — Child poverty (på engelsk) — https://www.unicef.org/social-policy/child-poverty

© 2026 Eco Heroes International SL · CC BY-NC-ND 4.0 · creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/